

(O)jämsställd vård - ojämställda sår

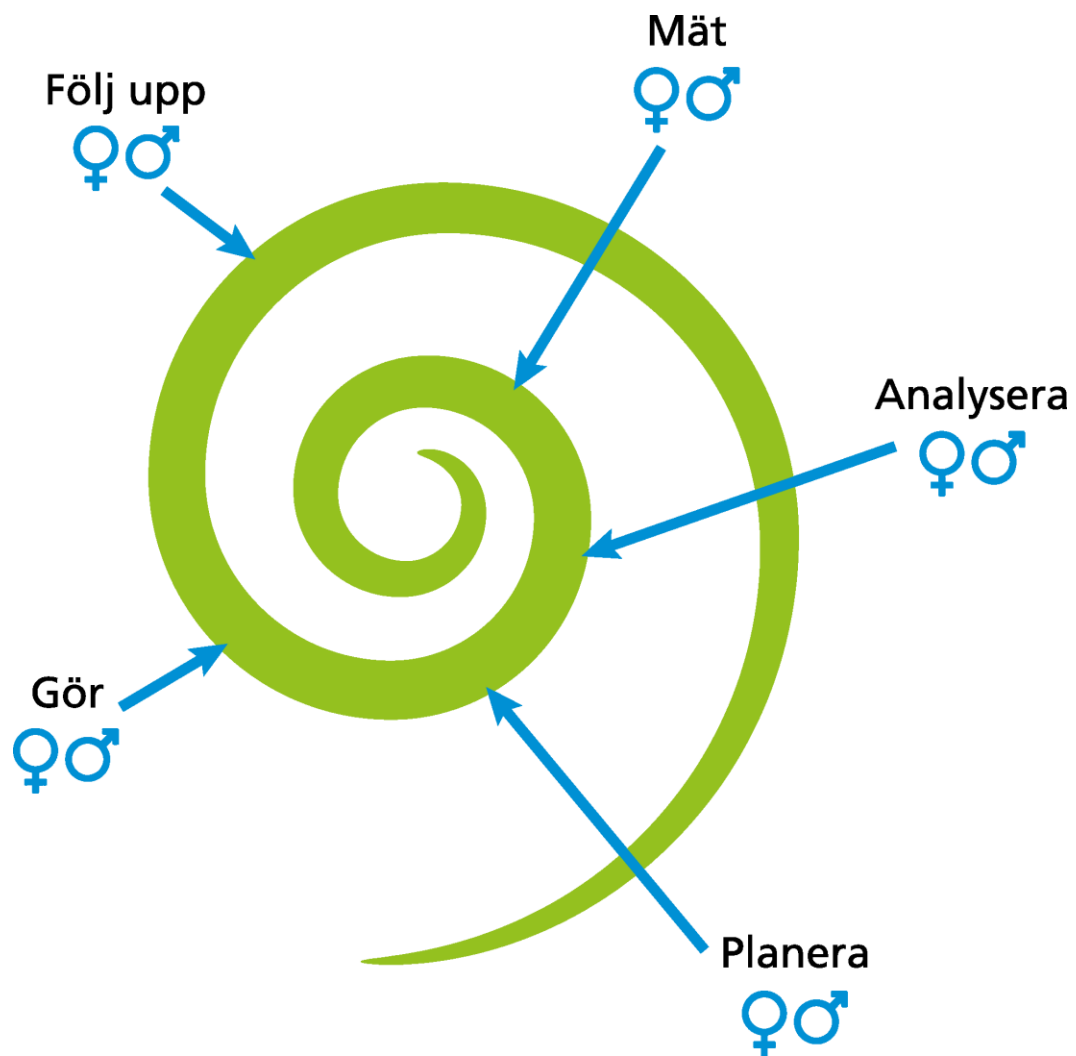
Anna Swift-Johannison

Jämställdhetsstrateg

Regionkansliet/HUT

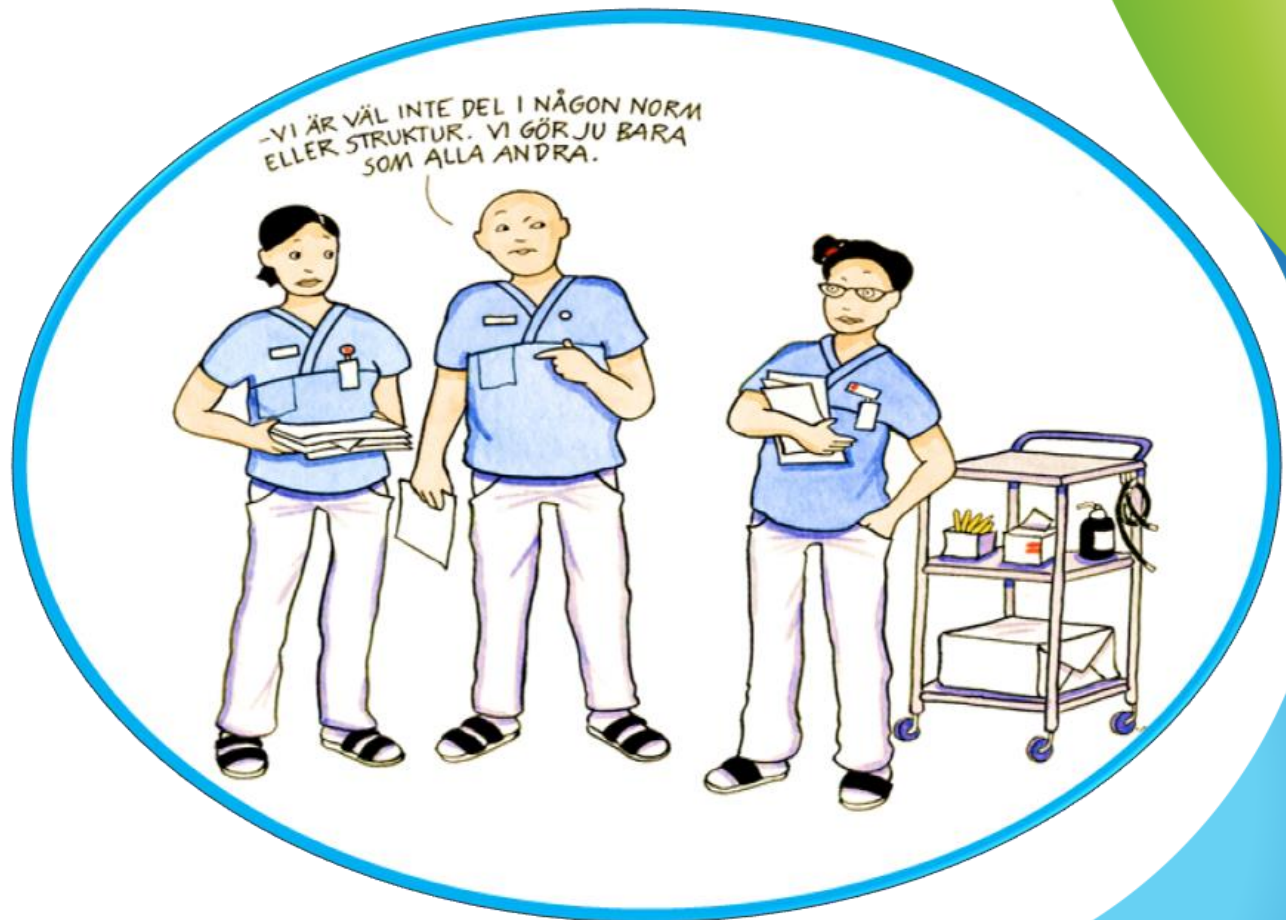
God vård är:

- Säker
 - Individanpassad
 - Kunskapsbaserad
 - Jämlik
 - Tillgänglig
 - Effektiv
-
- **Jämställdhet är en vårdkvalitetsfråga!**

"Vi bemöter alla lika..."

- Går det?
- Skall vi det?

Vad är Genus?

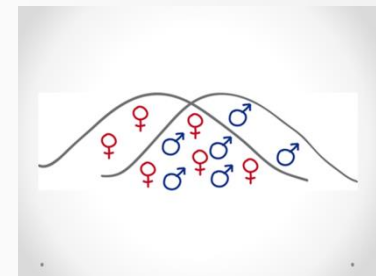
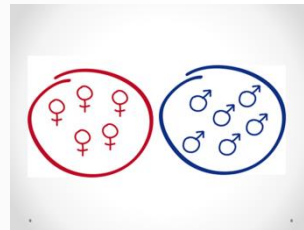
- "Det socialt konstruerade könet"
- Egenskaper, handlingar, etc som vi tillskriver män respektive kvinnor
- Skiftar mellan tidpunkter och kulturer

GENUSBIAS...

Att inte se att det kan finnas skillnader mellan könen

Men undvika könsstereotyper, dvs att utgå från att alla män alla är typiska män
och alla kvinnor typiska kvinnor

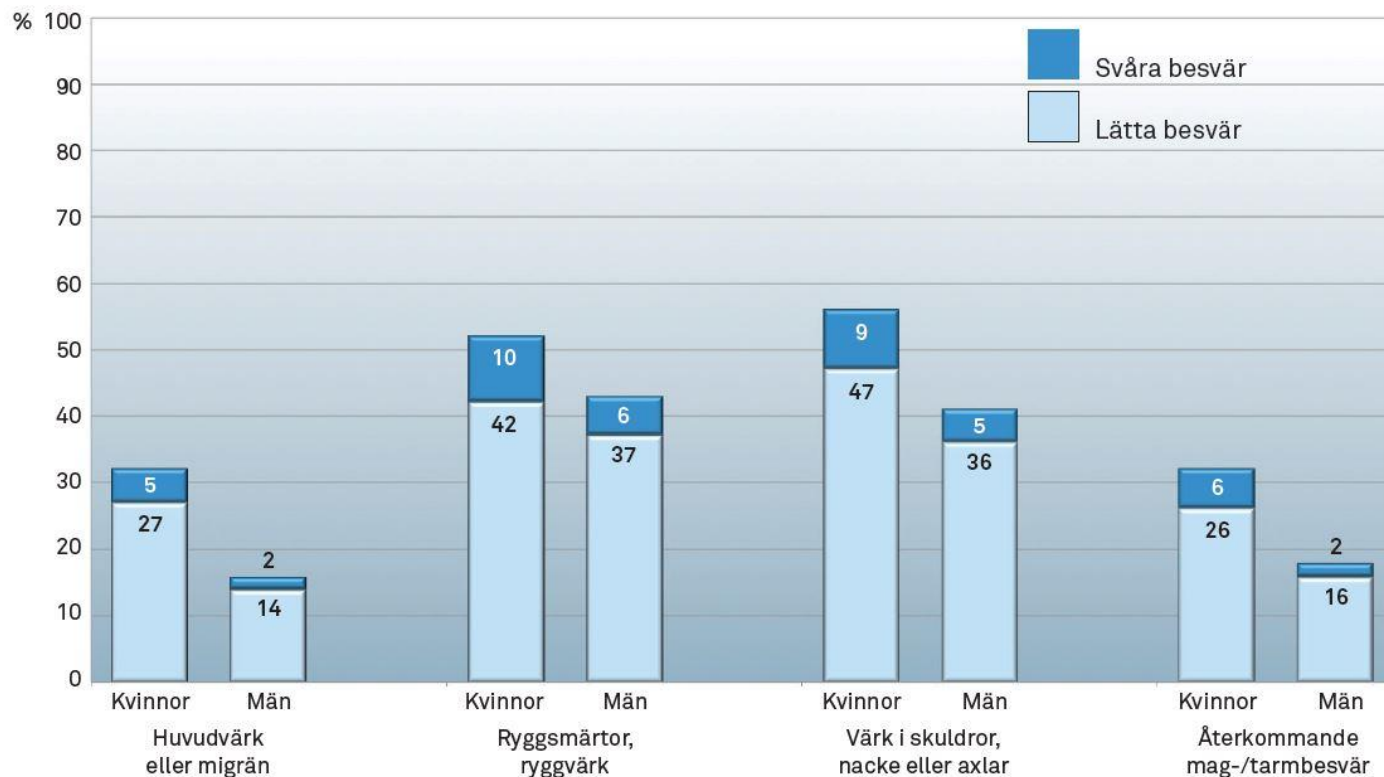
Män mår bättre än kvinnor

67 % av kvinnorna och 73 % av männen har en god hälsa.

Andelen med god hälsa är högst bland unga vuxna och minskar sedan med stigande ålder.

Sett över tid har den självskattade hälsan legat på ungefär samma nivå sedan 2004.

Källa: Liv och Hälsa (Region Örebro Län)

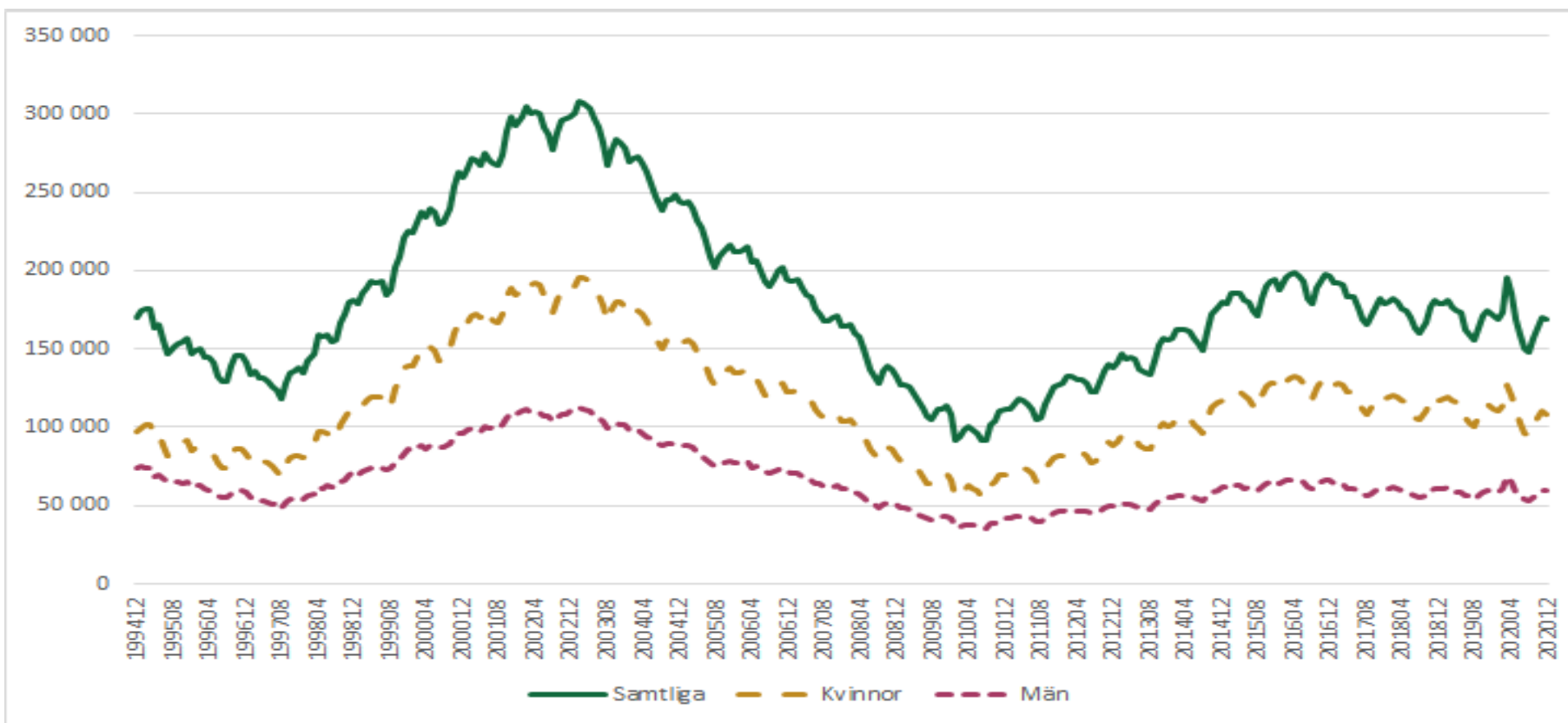

Även när det gäller symtom och besvär är dessa vanligare bland kvinnor.

Figur 15: Symtom och besvär, lätta och svåra, kvinnor och män 18 år eller äldre.

Pågående sjukfall per månad från december 1998 till december 2020,

källa Försäkringskassan

Ohälsotalet

Ohälsotalet, är ett mått på antalet utbetalade ersättningsdagar från svenska

Försäkringskassan, per person och år (för personer mellan 16-64).

Talet summerar utbetalade dagar för sjukpenning, rehabiliteringspenning, samt sjukersättning och aktivitetsersättning och gäller för nettodagar.

Ohälsotalet efter ålder 2016

Ålder	Kvinnor	Män
16-19	2,2	2,7
20-29	15,7	13,4
30-39	21,4	13,3
40-49	32,7	18,7
50-59	54,4	35,2
60-64	77,7	54,7

Källa: Försäkringskassan

Vad beror skillnaderna på?

Kristina Alexandersson, professor i socialförsäkring, KI

- Det finns biologiska skillnader mellan män och kvinnor
- Bristande medicinsk kunskap – det forskas fortfarande mer på män
- Män och kvinnor bemöts annorlunda i vården, föreställningar om kön hos patient och vårdgivare
- Skillnader på arbetsmarkanden och i hur vi fördelar hemarbetet
- **Komplexa frågor – kräver komplexa svar!**

Starka karlar... känsliga kvinnor...

- McLean, C and Anderson, E, (2009) *Brave men and timid women? A review of the gender differences in fear and anxiety*, Clinical Psychology Review
- Salomonowitz. A., et al (2018) *Brave men and emotional women*, Pain research and management
- Män och kvinnor kan uppleva stress och smärta på olika sätt
- Män och kvinnor kan beskriva stress och smärta på olika sätt
- Vårdpersonal tolkar och bemöter stress och smärta på olika sätt – män förväntas vara starka och tuffa, kvinnor svaga, "hysteriska" och känsliga
- "Hegemonisk maskulinitet" – en osynlig norm som alla mäts mot...